

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพ
การสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
Relationship between the Situational Leadership of Female Administrators
and the Teaching Effectiveness of Teachers in the 21st Century in
schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization

หทัยรัตน์ ทุมวงศ์¹ สุรางคนา มัณยานนท์² และ สุรศักดิ์ หลาบมาลา³

Hathairat Thunwong¹, Surangkana Manyanon² and Surasak Labmala³

มหาวิทยาลัยราชธานี¹⁻³

Ratchathani University¹⁻³

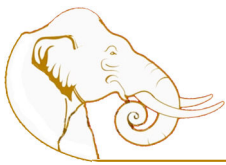
Email: Kruhathai.stw@gmail.com¹

Received : September 19, 2024, Revised : February 24, 2025, Accepted : February 14, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสตรี และครู จำนวน 261 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 246 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.25 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และ .96 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ภาวะผู้นำแบบความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบการสั่งงาน อยู่ในระดับมาก 2. ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพ การสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน



สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำตามสถานการณ์, ผู้บริหารสตรี, ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21

Abstract

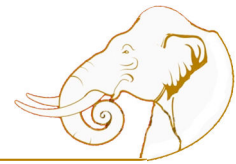
The objectives of this article were: 1) to study situational leadership of female administrators in schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization, 2) to study the teaching effectiveness of teachers in the 21st century in schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization, and Relationship between the situational leadership of female administrators and the teaching effectiveness of teachers in the 21st century in schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization. The sample consisted of 261 female administrators, and teachers of which 246 responded to the questionnaire, accounting for 94.25 percent. The research tool was a 5-level rating scale questionnaire. The reliability of .98 and .96, respectively. Statistics for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings were as follows: 1. The situational leadership of female administrators in schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization was at a high level, the highest mean score was Participating at the highest level, and the lowest mean score aspect was Telling at a high level. 2. The teaching effectiveness of teachers in the 21st century in schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization was at a high level, the highest mean score was student success rate, and the lowest mean score aspect was instructional variety. 3. Relationship between the Situational Leadership of Female Administrators and the Teaching Effectiveness of Teachers in the 21st Century in schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization was positively correlated at a high level, statistically significant at a .01 level.

Keywords: Situational Leadership, Female Administrators, Teaching Effectiveness of Teachers in the 21st Century

บทนำ

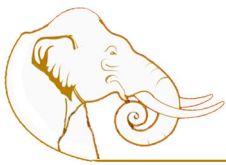
สภาพการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าทั้งด้านสังคม เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารกลายเป็นโลกไร้พรมแดน ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการศึกษา สถานศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ จึงเป็น



ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยผู้บริหารเลือกใช้พฤติกรรมที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดกับความต้องการของผู้ได้บังคับบัญชาและตามสถานการณ์การทำงานของผู้ได้บังคับบัญชา ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ที่สามารถเปลี่ยนทัศนคติและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความสามารถของครูภายในสถานศึกษา เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา และมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (กัญกร เอี่ยมพญา และ นิวัตต์ น้อยมณี, 2560) ทั้งนี้ ครูที่มีคุณภาพในการสอนย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงประสิทธิภาพการสอนของครูด้วย จึงกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

ในอดีตผู้นำส่วนใหญ่จะเป็นบุรุษ สังคมไทยยกย่องบุรุษว่ามีความสามารถ และมีความเข้มแข็งที่จะเป็นผู้นำ แต่ปัจจุบันสตรีมีบทบาทการทำงาน ในระดับผู้นำผู้บริหารมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางการศึกษา ในด้านการศึกษาสตรีได้รับตำแหน่งเป็นผู้บริหารมากขึ้น และแนวโน้มในอนาคตจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของสตรีที่พัฒนาขึ้น แต่การบริหารของสตรียังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่ได้รับการแต่งตั้งโดยคัดเลือกจากครูผู้สอน ซึ่งไม่มีประสบการณ์ในด้านบริหาร หรือไม่สำเร็จการศึกษาด้านการบริหารมาโดยตรง ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน และร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน ไม่ให้ความไว้วางใจ มุ่งแต่จะทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายเพียงอย่างเดียว แต่ในปัจจุบันพบว่า ความเป็นสตรี และบุรุษ มีสิทธิที่เท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว มีผู้หญิงจำนวนไม่น้อยที่ออกไปทำงานและประสบความสำเร็จ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้หญิงเริ่มเข้ามามีบทบาทในสายงานต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของธุรกิจ การทำงานในระดับผู้บริหารในสายงานต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการเป็นผู้นำประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสตรี ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและฐานะของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จำนวนผู้บริหารสตรีมีจำนวนมากกว่าผู้บริหารบุรุษ แต่มีแนวโน้มที่เพิ่มจำนวนขึ้น เนื่องจากความรู้ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารสตรีสามารถพัฒนาสถานศึกษาได้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าผู้บริหารบุรุษ ผู้บริหารสตรีมีความเคร่งครัดต่อระเบียบ และมีแนวโน้มในเรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ต่อการทำงาน (สุดารัตน์ นารอยี และ ตรีภูมิรินทร์ ตรีศรีสุวรรณ, 2564)

ครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะบริบทโรงเรียนที่มีสตรีเป็นผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จากการศึกษาสภาพดำเนินงานยังพบปัญหาอุปสรรค และประเด็นที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวมที่แสดงถึงความด้อยคุณภาพของการศึกษา และระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจากผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2566 พบว่า คุณภาพของผู้เรียนต่ำมากต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกสาระการเรียนรู้ และมีแนวโน้มต่ำลงทุกปี และพบปัญหาอื่น ๆ เช่น ครูขาดความเข้าใจ



ที่ถูกต้องในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน นักเรียนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ ขาดความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ครูไม่เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนวัตกรรมมุ่งผลสำเร็จ จนข้ามกระบวนการสร้างสมรรถนะ ไม่เปิดใจรับแนวคิดใหม่ ๆ ภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนมากเกินไปขาดแรงกระตุ้น นักเรียนสนใจสิ่งอื่น สิ่งเร้าต่าง ๆ ตามสมัยนิยมมากเกินไป ยังขาดทักษะการแสวงหาความรู้ขาดแรงบันดาลใจ และขาดทักษะทางภาษา (องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ, 2566) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องสามารถบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทันต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและก้าวสู่ทิศทางการพัฒนาที่ดีขึ้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี จึงเป็นสำคัญที่จะทำให้ การดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงสนใจวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งคาดหวังว่าผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพผู้บริหาร และเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาผู้นำสตรีในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

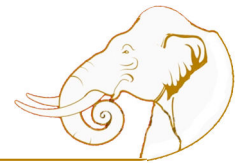
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์

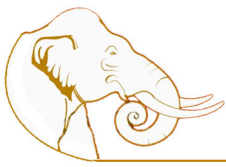
ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ Hersey and Blanchard (1993) ทฤษฎีนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีวงจรชีวิต Hersey and Blanchard ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของบุคคลว่า ผู้นำแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมการนำต่อผู้ตาม โดยการผสมผสานพฤติกรรม 2 ด้าน เข้าด้วยกัน ดังต่อไปนี้ 1) พฤติกรรมที่มุ่งงาน เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกต่อผู้ตามในแง่การควบคุม กำกับ กำหนดหน้าที่ บทบาทของผู้ตาม และ 2) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกต่อผู้ตามในแง่ที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคล หรือภายในองค์การ ความเป็นกันเองให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวก



ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน ทั้งนี้ Hersey and Blanchard (1993) ได้เสนอไว้ว่า รูปแบบภาวะผู้นำ มี 4 รูปแบบ ดังนี้ 1. ภาวะผู้นำแบบการสั่งการ ผู้นำประเภทนี้จะให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และดูแลเหมาะสมกับผู้ตามที่มีความพร้อม อยู่ในระดับ บัวได้น้ำ (M1) คือ ความพร้อมของผู้ตามอยู่ในระดับต่ำ 2. ภาวะผู้นำแบบการขายความคิด ผู้นำประเภทนี้จะคอยชี้แนะบ้างว่าผู้ตามขาดความสามารถในการทำงาน ถ้าหากได้รับการสนับสนุนโดยให้รางวัล ก็จะทำให้เกิดความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงาน และกระตือรือร้นที่จะทำงานมากขึ้น เหมาะสมกับผู้ตามที่มีความพร้อม อยู่ในระดับ บัวกลางน้ำ (M2) คือ ความพร้อมของผู้ตามอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง 3. ภาวะผู้นำแบบความร่วมมือ ผู้นำประเภทนี้จะคอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการตัดสินใจ มีการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง หรือรับฟังเรื่องราว ปัญหาต่าง ๆ จากผู้ตาม คอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เหมาะสมกับผู้ตามที่มีความพร้อม อยู่ในระดับ บัวปริ่มน้ำ (M3) คือ ความพร้อมของผู้ตามอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง และ 4. ภาวะผู้นำแบบการมอบหมายงาน ผู้นำเพียงให้คำแนะนำและช่วยเหลือเล็กน้อย ๆ ผู้ตามคิด และตัดสินใจเองทุกอย่าง เหมาะสมกับผู้ตามที่มีความพร้อม อยู่ในระดับ บัวพ้นน้ำ (M4) คือ ความพร้อมของผู้ตามอยู่ในระดับสูง และทฤษฎีภาวะผู้นำ 3 มิติ ของ Reddin (1970) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการนำรูปแบบการบริหารไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ คือ 1) มิติมุ่งงานหรือกิจสัมพันธ์ 2) มิติมุ่งสัมพันธ์ภาพ หรือมิตรสัมพันธ์ และ 3) มิติมุ่งประสิทธิผล ตามแนวคิดของ Reddin มี 4 รูปแบบ ได้แก่ แบบผู้ผสมผสาน แบบมิตรสัมพันธ์ แบบผู้แยกตัว และแบบผู้เสียสละ ซึ่งผู้นำทั้ง 4 รูปแบบ มีความแตกต่างกันน้อยกว่ากันในระดับความสำคัญสองด้าน คือ ความสำเร็จของงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ดังกล่าว แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ คือ สถานการณ์ที่ต่างกันย่อมต้องการแบบอย่างผู้นำที่แตกต่างกัน การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นที่ ผู้บริหารต้องเลือกใช้ภาวะผู้นำหลายรูปแบบในภาวะผู้นำในสถานการณ์ต่าง ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี

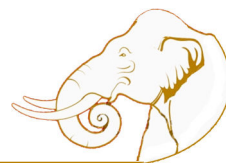
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี เช่น Toegel and Jean-Louis (2013) ได้เสนอแนวคิดว่า ผู้หญิงที่ต้องการประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำนั้น ผู้หญิงต้องผสมผสานระหว่างพฤติกรรมแบบผู้ชายและผู้หญิงเข้าด้วยกัน ผู้หญิงต้องมีความมั่นใจในตนเองว่าตนเองมีความสามารถ และมีศักยภาพที่ไม่ด้อยไปกว่าผู้ชาย ผู้หญิงไม่ควรปิดกั้นโอกาสที่มาถึงด้วยความเชื่อหรือมุมมองที่มีต่อตนเอง และผู้ชายต้องเปิดใจกว้างและเปิดรับความแตกต่างของคนในสังคม ทั้งนี้ ราตรี ทองศรี (2563) กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี ประกอบด้วย คุณลักษณะผู้นำที่ดี ผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมีวิสัยทัศน์ที่ดี การเป็นตัวอย่างที่ดี ผู้บริหารสตรีควรศึกษาวิเคราะห์ตนเอง เป็นการสำรวจหรือทำความเข้าใจตนเองในฐานะผู้นำว่าตนเองขาดหรือย่อหย่อนในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารสตรีต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีลักษณะเป็นคนที่ดีรอบรู้ เห็นใจ เข้าใจคนอื่นช่วยปกป้องดูแลคนอื่นได้ แสดงออกอย่างเหมาะสม ทั้งในการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นทัศนคติ และมีการแสดงออกอย่างมั่นใจมีอารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ และแสดงออกอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ส่วน มัชฌิมา วงษ์จันทร์เพ็ง (2564) กล่าวว่า ผู้นำสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำที่



เป็นบุรุษ และผู้นำที่เป็นสตรี ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงที่สุดในกลุ่มได้รับมอบหมายจากกลุ่มให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าในการดำเนินการกิจการต่าง ๆ ของกลุ่ม และมีความสามารถในการชักนำให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามที่ได้มอบหมายให้ได้สำเร็จผล สรุปได้ว่า บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี คือ ต้องมีบทบาทของความเป็นผู้นำที่เด่นชัด มีความสามารถ และทักษะด้านการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี ผู้บริหารสตรีจะต้องปรับเปลี่ยนค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ผู้บริหารสตรีจะต้องแสวงหาความรู้ในเรื่องใหม่ ๆ ที่ทำให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นผู้ที่พร้อมที่จะปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมอยู่เสมอ เพื่อความก้าวหน้า และไม่ควรเปลี่ยนงานโดยปราศจากเหตุผลสร้างความพึงพอใจในการทำงานไม่ยึดอารมณ์ตนเป็นสำคัญ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21

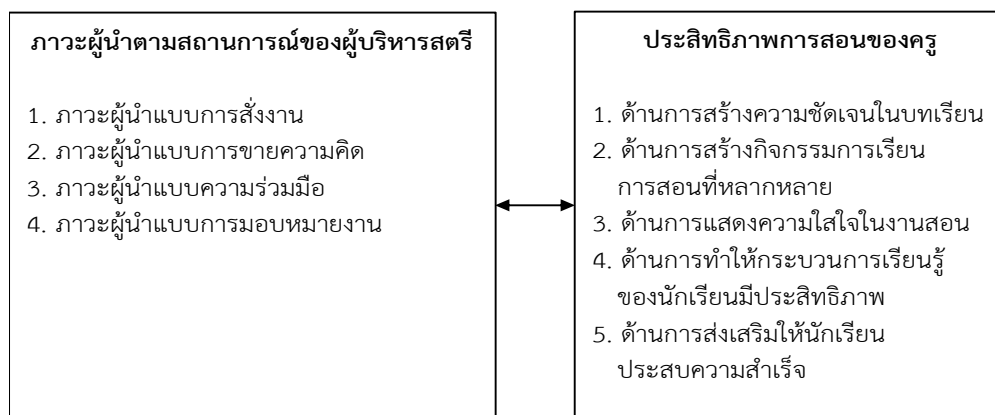
นักวิชาการได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้ แนวคิดของ Borich (2004) ได้เสนอกรอบแนวคิดเพื่อการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในชั้นเรียน โดยประเมินจากพฤติกรรมหลัก 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างความชัดเจนในบทเรียน 2) การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย 3) การแสดงความใส่ใจในงานสอน 4) การทำให้กระบวนการเรียนรู้นักเรียนมีประสิทธิภาพ และ 5) การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ Eggen and Kauchak (2007) ได้กล่าวว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ มีทัศนคติที่ดีในการสอน มีทักษะในสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นแนะนำบทเรียนช่วงตอนกลางของบทเรียน และช่วงปิดท้ายบทเรียน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2562) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ ดังนี้ การสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้นวัตกรรม การเรียนรู้ในชั้นเรียน การประเมินการเรียนรู้ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การจัดการชั้นเรียน และการพัฒนาลักษณะนิสัย จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการสอน จะเกิดผลดีและมีความชัดเจนนั้นต้องมีโครงสร้าง หรือองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของลักษณะพฤติกรรมการสอน ดังนั้น การสอนที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อบรรลุผลตามความมุ่งหมายนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ความกระตือรือร้นระหว่างการเรียนการสอน การแสดงความใส่ใจในงาน การใช้กลวิธีการสอน มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน การใช้คำถามที่น่าสนใจ เน้นความคิดเรื่องการเรียนการสอน ทักษะการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้สอน และลักษณะของประสบการณ์การเรียนการสอน และการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ เป็นต้น



กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ของ Hersey and Blanchard (1993) และแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ของ Borich (2004) ดังภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

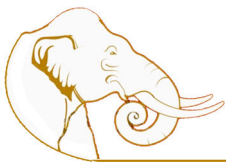
ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่งกรอบแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ของ Hersey and Blanchard (1993) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แบบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำแบบการสั่งงาน 2) ภาวะผู้นำแบบการขายความคิด 3) ภาวะผู้นำแบบความร่วมมือ และ 4) ภาวะผู้นำแบบการมอบหมายงาน และแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ของ Borich (2004) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน 1) ด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย 3) ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน 4) ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และ 5) ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสตรี และครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผู้บริหารสตรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2566 มีจำนวน 19 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสตรีจำนวน 25 คน และครู จำนวน 614 คน มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 639 คน



2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสตรี และครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผู้บริหารสตรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2566 มีจำนวน 19 โรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้บริหารสตรี จำนวน 25 คน ใช้ประชากรทั้งหมด และครู กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 236 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามโรงเรียน

3. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ระดับ 5 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

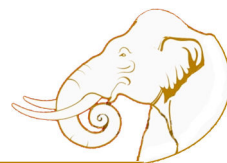
ระดับ 4 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ .67- 1.00 และมีการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) โดยใช้เทคนิค Item-Total Correlation และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach พบว่า แบบสอบถามภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) ระหว่าง .50-.88 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และแบบสอบถามประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) ระหว่าง .44-.80 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง



4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยราชธานี โดยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถามเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีผู้บริหารสตรี โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ รวมแบบสอบถามที่จัดส่ง จำนวน 261 ฉบับ แบบสอบถามได้รับคืนมา จำนวน 259 ฉบับ ตรวจสอบแบบสอบถาม มีความสมบูรณ์ จำนวน 246 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.25 และทำการบันทึกคะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ปีการศึกษา 2566-2567

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

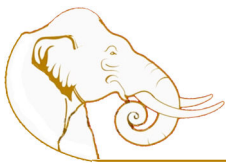
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของ Best (1977) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) .81-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) .51-.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) .21-.50 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยหรือต่ำ



ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) .01-.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) .00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี
ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมและรายด้าน

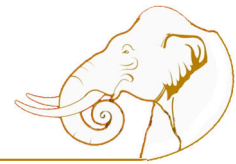
ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ภาวะผู้นำแบบการสั่งงาน	4.34	.36	มาก
2. ภาวะผู้นำแบบการขายความคิด	4.41	.46	มาก
3. ภาวะผู้นำแบบความร่วมมือ	4.57	.32	มากที่สุด
4. ภาวะผู้นำแบบการมอบหมายงาน	4.46	.30	มาก
รวม	4.44	.22	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ภาวะผู้นำแบบความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ภาวะผู้นำแบบการมอบหมายงาน ภาวะผู้นำแบบการขายความคิด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบการสั่งงาน ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน	4.36	.37	มาก
2. ด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.33	.41	มาก
3. ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน	4.38	.39	มาก
4. ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ	4.41	.28	มาก
5. ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ	4.52	.29	มากที่สุด
รวม	4.40	.21	มาก



จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ รองลงมา คือ ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน ด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตามลำดับ

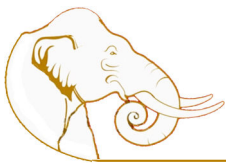
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
ภาวะผู้นำแบบการสั่งงาน (X ₁)	.962**	.608**	.092	.424**	-.044	.708**
ภาวะผู้นำแบบการขายความคิด (X ₂)	.148*	.778**	.579**	.156*	.034	.619**
ภาวะผู้นำแบบความร่วมมือ (X ₃)	.430**	.405**	.173**	.800**	-.164**	.541**
ภาวะผู้นำแบบการมอบหมายงาน (X ₄)	.008	.012	.010	.106	.952**	.303**
ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี (X)	.639**	.821**	.414**	.589**	.272**	.929**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี (X) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกมากไปหาบวกลดน้อย สูงสุด คือ ด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย (Y₂) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการสร้าง ความชัดเจนในบทเรียน (Y₁) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับปานกลาง และ ตัวแปรต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (Y₅) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับน้อย

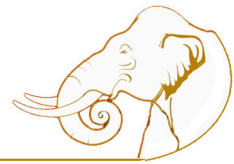


อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

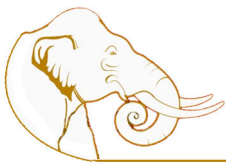
1. ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งอาจเนื่องมาจาก การศึกษาในยุคปัจจุบัน มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นคนที่เป็นผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดความคล่องตัวและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องมีความตื่นตัว รู้จักใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำ มีความฉลาดทางอารมณ์ มีศิลปะในการรู้จักใช้คนและครองใจคน ได้เรียนรู้และพัฒนาตน สามารถโน้มน้าวผู้อื่นให้ทำในสิ่งที่ตนต้องการได้ มีความเข้าใจในสถานการณ์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน คัดการณ์และตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ กฎเมต ปรามเนีย (2564) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถโน้มน้าว จูงใจชี้แนะ ให้คำปรึกษาให้กับบุคลากร และผู้ร่วมงานปฏิบัติตามได้โดยปราศจากข้อขัดแย้ง ทั้งสามารถพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส นำพาสถานศึกษาให้อยู่รอดปลอดภัยแม้ในสถานการณ์ไม่ปกติ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ที่แตกต่าง ย่อมต้องการลักษณะพฤติกรรมของผู้นำที่แตกต่างกัน ผู้นำที่มีประสิทธิภาพควรปรับวิธีการจัดการให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาดา ชัยสิงห์ (2564) ที่ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งอาจเนื่องมาจาก ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 นั้นมีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นความท้าทายในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ครูยุคใหม่จำเป็นต้องมีกระบวนการคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นทักษะของการเรียนรู้ทั้งของผู้เรียนและครู เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เตรียมผู้เรียนไปเป็นคนที่ใช้ความรู้ เป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ครูต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถของนักเรียนบนความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ (2563) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารต้องเน้นที่องค์ความรู้ทักษะความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน เพื่อให้ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ครูปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน และ



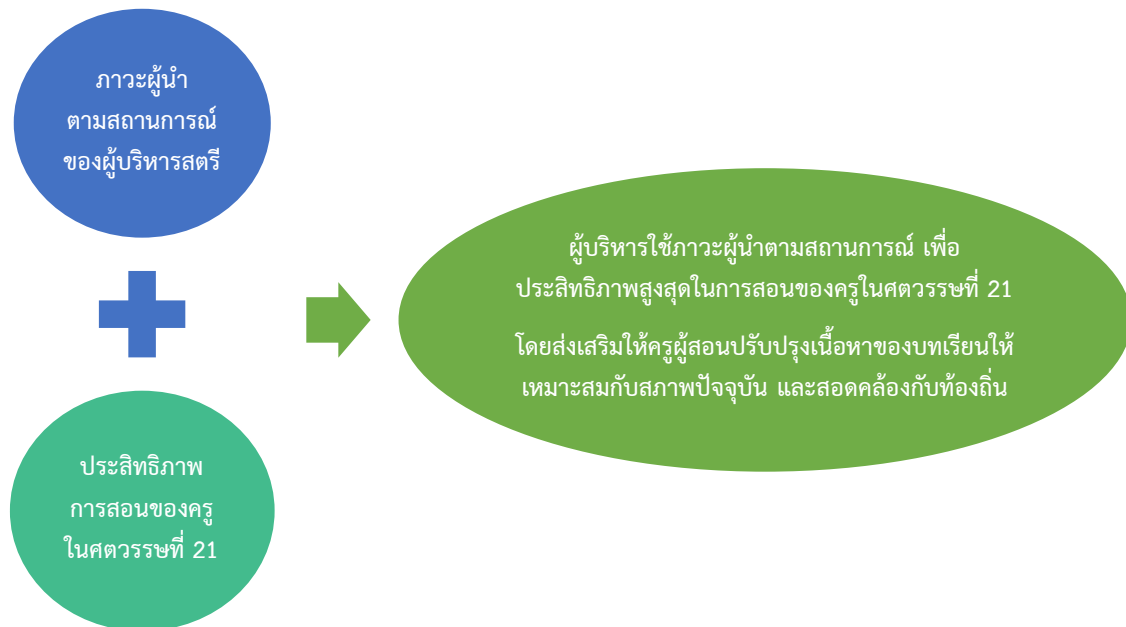
ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญชลี ลัดดาแย้ม และ ต้องลักษณะ บุญธรรม (2563) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของครู สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับมาก ทั้งอาจเนื่องมาจากผู้บริหารสตรี เป็นผู้นำที่รับผิดชอบงานของสถานศึกษาทั้งหมด ดังนั้น ผู้นำจะต้องใช้ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในการบริหารงานให้ดำเนินการไปได้ และผู้บริหารสตรีจะต้องปรับเปลี่ยนค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ผู้บริหารสตรีจะต้องแสวงหาความรู้ในเรื่องใหม่ ๆ ที่ทำให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นผู้พร้อมที่จะปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมอยู่เสมอ รวมถึงการเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทรวงษ์ วัจนะรัตน์ และ ศิริพงษ์เศาภาน (2566) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์นั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีคือ ความยืดหยุ่นในการทำงาน มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงาน การบริหารจัดการในองค์กร ตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง และมีการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมการบริหารของโรงเรียนนั้น จะต้องมีความรู้แบบในการบริหารที่มีความคล่องตัว และเป็นอิสระในการบริหารจัดการ ในการบริหารงานต่าง ๆ จึงมีความชัดเจน ในด้านนโยบาย การกำหนดเป้าหมาย และรูปแบบการทำงานต่าง ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนนั้นจะต้องมีทักษะในการบริหารงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญชา บุญบำรุง และ รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ (2561) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01



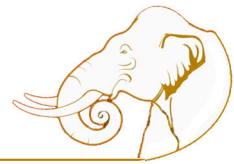
องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพ การสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดศรีสะเกษสรุปดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี กับประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับ ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า โดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับ ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ทุกประเด็น จากการศึกษายังพบว่า ภาวะผู้นำตาม สถานการณ์ของผู้บริหารสตรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ครู ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและ สอดคล้องกับท้องถิ่น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ควรให้ความสำคัญในการนำผลการวิจัย ไปข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษารุ่นใหม่ ให้เป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษามากขึ้น และสนับสนุนให้ สถานศึกษานำผลการวิจัยไปประยุกต์ หรือปรับใช้เพื่อเหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ขององค์การของ ตน โดยการสนับสนุนให้มีการเข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ เพื่อสร้างประสบการณ์และนำไปพัฒนา ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ให้สูงขึ้น และผู้เรียนต่อไป



สรุป

สรุปการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือภาวะผู้นำแบบความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบการสั่งงาน อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพ การสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

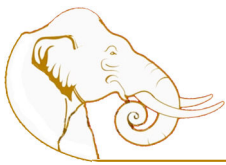
1.1 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีข้อเสนอแนะ คือ ภาวะผู้นำแบบการสั่งงาน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสตรีควรสร้างขวัญและแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ครู และบุคลากร และควรมีการควบคุม ดูแล และบังคับบัญชาการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด

1.2 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีข้อเสนอแนะ คือ ด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสตรี ควรส่งเสริมให้ครูควรใช้วิธีที่หลากหลายในการนำเข้าสู่บทเรียน และครูควรนำเสนอวิธีการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ

1.3 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จครู ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

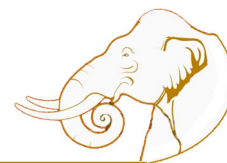
2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรี และประสิทธิภาพการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ทั้งได้รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำให้เกิดคุณภาพต่อไป



2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสตรีกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น อาชีพ เช่น แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ลุ่มลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤตเมต ปรามเนีย. (17 กรกฎาคม 2564). “ผู้นำ 4 ประเภท” เทคนิคการจัดการของผู้นำในแต่ละสถานการณ์!! จาก <https://krittamate.medium.com/>
- กัญญกร เอี่ยมพญา และ นิวัตต์ น้อยมณี. (2560). *จิตวิทยญาณครู*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี.
- บัญชา บุญบำรุง และ รุ่งอรุณ รังรองรัตน์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2* (น. 442-453). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สืบค้นจาก <http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/article/view/1832>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2562). *ทักษะ 7C ของครู 4.0 PLC & Log book*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพงษ์ วัจนะรัตน์ และ ศิริพงษ์เสาวภาน. (2566). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของอาจารย์โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (4): 97-110. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/article/view/268363/179278>
- มัชฌิมา วงษ์จันทร์เพ็ญ. (2564). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล. *วารสารบริหารการศึกษาศึกษาบัวบัณฑิต*, 21(2): 41-50. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BUAJEAD/article/view/242356/174622>
- ราตรี ทองศรี. (2563). รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 12(1): 84-93. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yri/article/download/252612/171445/901937>
- วิภาดา ชัยสิงห์. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 9(2): 110-120. สืบค้นจาก <https://journal.bkkthon.ac.th/upload doc/spit/54/files/Vol.9%20No.2-9.pdf>



- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุดารัตน์ นารอยี และ ตรัยภูมิ นทร์ ตรีตรีศวร. (2564). ภาวะผู้นำตามวิถีทางและเป้าหมายของผู้บริหารสตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12* (น. 958-975). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สืบค้นจาก [https://www.hu.ac.th/Conference/conference2021/Proceeding/doc/03%20ED/046-ED%20\(P.958%20-%20975\).pdf](https://www.hu.ac.th/Conference/conference2021/Proceeding/doc/03%20ED/046-ED%20(P.958%20-%20975).pdf)
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. ศรีสะเกษ: องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ.
- อมรรัตน์ เตชะนอก, รัชนีจรุงศิริวัฒน์ และ พระฮอนด้า วาทสโท. (2563). การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น*, 7(9): 1-14. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/download/246719/166655/861215>
- อัญชลี ลัดดาแย้ม และ ต้อมลักษณ์ บุญธรรม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของครู สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 14(1): 222-234. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/175767/163899>
- Best, J. W. (1977). *Research in education*. (3rd ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Borich, G. D. (2004). *Effective teaching methods*. New York: R. R. Donnelley & Sons.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (2007). *Educational psychology: Windows on classrooms*. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Reddin, W. J. (1970). *Managerial effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Toegel, G., & Jean-Louis, B. (2013). *Women Leaders: the Gender trap*. Retrieved from <https://www.europeanbusinessreview.com/women-leaders-the-gender-trap/>